

מהם שלושת האיברים הראשונים שאינם אפס בפיתוח טור מקלורן של $\ln(\cos x)$?

ראשית, פונקציה זו מוגדרת רק עבור $\cos x > 0$, ז"א רק עבור

$$-\frac{\pi}{2} + 2\pi k < x < \frac{\pi}{2} + 2\pi k$$

הליכה בדרך ה"רגילה" תהא מייגעת, והטריק פה הוא לזהות ש-

$$\ln|\cos x| = -\int \tan x dx$$

ואז למצוא את טור מקלורן של $\tan x$ (באמצעות חילוק ארוך) ולעשות לו אינטגרציה.

יש לבחור תשובה אחת:

- a $\frac{1}{2}x + \frac{1}{12}x^2 + \frac{1}{45}x^4 + \dots$
- b $\frac{1}{2}x^2 + \frac{1}{12}x^4 + \frac{1}{45}x^6 + \dots$
- c $\frac{1}{2}x - \frac{1}{12}x^2 - \frac{1}{45}x^4 - \dots$
- d $-\frac{1}{2}x^2 - \frac{1}{12}x^4 - \frac{1}{45}x^6 + \dots$

$$\int \tan x dx = \int \frac{\sin x}{\cos x} dx = -\int \frac{-\sin x}{\cos x} dx = -\int \frac{1}{u} du = -\ln|u| + C = -\ln|\cos x| + C$$

$$\ln|\cos x| + C = -\int \tan x dx$$

$$\sin x = x - \frac{1}{3!} \cdot x^3 + \frac{1}{5!} \cdot x^5 - \frac{1}{7!} \cdot x^7 + \dots + \frac{(-1)^n}{(2n+1)!} \cdot x^{2n+1} = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{(-1)^k}{(2k+1)!} \cdot x^{2k+1}$$

$$\cos x = 1 - \frac{1}{2!} \cdot x^2 + \frac{1}{4!} \cdot x^4 - \frac{1}{6!} \cdot x^6 + \dots + \frac{(-1)^n}{(2n)!} \cdot x^{2n} = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{(-1)^k}{(2k)!} \cdot x^{2k}$$

$$\tan x = \frac{\sin x}{\cos x} = \frac{x - \frac{1}{3!} \cdot x^3 + \frac{1}{5!} \cdot x^5 - \frac{1}{7!} \cdot x^7 + \dots}{1 - \frac{1}{2!} \cdot x^2 + \frac{1}{4!} \cdot x^4 - \frac{1}{6!} \cdot x^6 + \dots} =$$

$$x + \frac{1}{3} \cdot x^3 + \frac{2}{15} \cdot x^5 + \frac{17}{315} \cdot x^7 + \dots$$

$$\frac{x - \frac{1}{3!} \cdot x^3 + \frac{1}{5!} \cdot x^5 - \frac{1}{7!} \cdot x^7 + \dots}{1 - \frac{1}{2!} \cdot x^2 + \frac{1}{4!} \cdot x^4 - \frac{1}{6!} \cdot x^6 + \dots}$$

$$x - \frac{1}{2!} \cdot x^3 + \frac{1}{4!} \cdot x^5 - \frac{1}{6!} \cdot x^7 + \dots$$

$$\frac{1}{3} \cdot x^3 - \frac{1}{30} \cdot x^5 + \frac{1}{840} \cdot x^7 - \dots$$

$$\frac{1}{3} \cdot x^3 - \frac{1}{6} \cdot x^5 + \frac{1}{72} \cdot x^7 - \frac{1}{720} x^9 + \dots$$

$$\frac{2}{15} \cdot x^5 - \frac{4}{315} \cdot x^7 + \dots$$

$$\frac{2}{15} \cdot x^5 - \frac{1}{15} \cdot x^7 + \dots$$

$$\frac{17}{315} \cdot x^7 + \dots$$

$$\int \tan x \, dx = \int \left(x + \frac{1}{3} \cdot x^3 + \frac{2}{15} \cdot x^5 + \frac{17}{315} \cdot x^7 + \dots \right) dx = \frac{1}{2}x^2 + \frac{1}{12}x^4 + \frac{1}{45}x^6 + \frac{17}{2520}x^8 + \dots$$

$$\ln|\cos x| + C = -\int \tan x \, dx = -\frac{1}{2}x^2 - \frac{1}{12}x^4 - \frac{1}{45}x^6 - \frac{17}{2520}x^8 - \dots$$

מהצבת $x = 0$ מתקבל $C = 0$ ואנו נשארים עם:

$$\ln|\cos x| = -\int \tan x \, dx = -\frac{1}{2}x^2 - \frac{1}{12}x^4 - \frac{1}{45}x^6 - \frac{17}{2520}x^8 - \dots$$

באיור למטה מוצגים הפונקציה $\ln|\cos x|$ וטור מקלורן שלה (רק שלושה איברים ראשונים).

הפונקציה $\ln|\cos x|$ מחזורית, אך הטור שלה מתכנס רק עבור $-1 < x < 1$.

לו היו נלקחים כאן איברים רבים של הטור, היה הגרף שלו מופיע רק בתחום $-1 < x < 1$, אך נלקחו כאן שלושה איברים ראשונים שלו בלבד ולכן הוא "פולש" אל מחוץ לתחום הנ"ל. על כל פנים, בתוך התחום הנ"ל חופפים כמעט גרף הטור וגרף הפונקציה למרות שנקחו כאן רק שלושה איברים ראשונים שלו.

